

Protestantse gemeente Leidsche Rijn

Boerderij de Hoef

Zondag 29 november 2020, Eerste Advent, eenvoudige top2000dienst

Lezing Johannes 8:12-20

Renate Japenga en Marije Karreman

Door Marije:

Gemeente van Jezus Christus,

‘Het lijkt soms net alsof we het afgelopen jaar collectief en voortdurend tegen de wind in moesten rennen.’ Met deze opmerking begonnen we de dienst. En met vragen: ‘Wat was dit voor een jaar? Wat gebeurde er allemaal? En wanneer stopt het, of waar eindigen we? Waar gaan we eigenlijk naartoe en wie of wat helpt ons daarbij?’ We lazen zojuist uit de Bijbel. De vertrouwde woorden van Jezus: Ik ben het licht voor de wereld. Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis! En als er dan een discussie ontstaat met de farizeeën, dan zegt hij ze: Mijn getuigenis is betrouwbaar, omdat ik weet waar ik vandaan gekomen ben, en ik weet waar ik naartoe ga. En bij die opmerking bleven wij haken. Hij weet waar hij vandaan is gekomen, en waar hij naartoe gaat. Wat een goed gevoel moet dat geven, om dat helder te hebben, en daar zeker over te zijn. Over waar je vandaan komt, en wat je bestemming is.

In het lied waar we naar luisterden, ‘Find the river’ van REM, vertelt de zanger ons waar hij naartoe gaat. Hij spreekt een jonger iemand toe, als hij zegt: ‘hey speedyhead, ik zie je aan het werk gaan in de stad, en je hebt je hele leven nog voor de boeg. Voor mij is het anders, mijn einde nadert, voor mij breekt de tijd aan om de weg te verlaten, en de rivier te vinden.’ Hij bezingt het leven, het jachtige snelle leven, en vindt rust in de gedachte dat daar op een dag een einde aan zal komen, want uiteindelijk stroomt de rivier naar zee. Hij heeft niemand meer nodig die hem leidt, hij is zelf een senior geworden die anderen de weg wijst. En vertelt over alle rivieren die eindigen in die grote oceaan. Het is een wijze les, van een oude man, maar wat moeten we doen, in de tussentijd? Tussen begin en einde? Hoe vinden wij onze weg, hoe vinden we licht?

Door Renate:

“Het is net of ik mezelf verloren ben, ’t is net of ik de diepste dalen ken.” Dat hoorden we in het Kyrielied: ‘Hart van mijn gevoel’. Omdat de schrijver van het lied iemand verloren is. Iets dat wij van tijd tot tijd ook meemaken. Geliefden die overlijden, relaties die stranden, vriendschappen die verwateren, toekomstperspectieven die veranderen. “In de alledaagse dingen schuilt een groot verdriet” zingt hij later. Soms gebeurt het dat er oud verdriet daarover ineens opkomt in je dagelijks bezigheden. Ik moet dan denken aan wat Bonhoeffer schrijft over het leven: ‘Het leven is complex

en multidimensionaal. In het grootste verdriet kan je ook vreugde ervaren en in tijd van grote zorgen ook onbezorgdheid. En juist in die meerstemmigheid in het leven is God te vinden.' Jezus wist ook waar God te vinden was. En dat probeerde hij aan de Farizeeën uit te leggen: "Als u mij zou kennen, zou u mijn Vader ook kennen". Jezus wist waar hij vandaan kwam en waar hij naar toe ging. Jezus vertelde verhalen en gelijkenissen om te vertellen wie God is. In de Bijbeltekst die we lezen zegt hij: "Ik ben het licht voor de wereld. Wie mij volgt loopt nooit meer in de duisternis, maar heeft licht dat leven geeft."

Nog 6 keer in het Johannes evangelie zegt Jezus 'Ik ben.' Ik ben het brood des levens, ik ben het water, ik ben de schaapskooi, enzovoort. Het Grieks in de tekst verwijst naar de Godsnaam. De naam die God aan Mozes en aan zijn mensen verbond in de woestijn: Ik ben er en ik zal er zijn. Dat merkten de Israëlieten want op hun reis door de woestijn zagen ze overdag een wolkkolom en in de nacht het licht van een vuurzuil. Zo konden ze dag en nacht verder trekken. Het volk Israël dat uit de traumatische omstandigheden van de slavernij kwam, maakten hun reis begeleid door de naam en het licht van God. (Lights will guide you home, and ignite your bones. And I will try to fix you). Maar hoe vinden wij in 2020 het licht dat ons kan begeleiden op onze weg?

Door Marije:

Gelukkig vinden we soms licht en vrolijkheid juist als we het niet verwachten, daar waar we het niet verwachten. Zoals Renate beschrijft 'dat je vreugde kan ervaren in het grootste verdriet, en onbezorgdheid in tijden van bezorgdheid'. Hier en nu in dit uur beleven we zo'n moment, van vrolijke onbezorgdheid, met stemmen en instrumenten die vertrouwde liederen laten klinken. Waardoor we even worden opgetild. Een lichtpuntje. Lichtpuntjes verrassen ons, blijken er onverwacht te zijn. Maar is dat voldoende? Is dat genoeg? Om ons op onze weg door dit leven te begeleiden?

Jezus gebruikt duidelijker taal. Hij zegt niet: ik ben een lichtpuntje voor de wereld. Nee, hij zegt: 'Ik ben het licht voor de wereld, volg mij en je loopt niet meer in de duisternis, maar je hebt het licht gevonden.' Hij verwijst in dit gedeelte naar zijn Vader, die hem gezonden heeft. En dan ontstaat er een soort spraakverwarring. 'Waar is je vader dan, Jezus?' Gaat het om Jozef? Zijn aardse vader? Ze volgen hem niet, als hij zegt te spreken over zijn Vader – die hem gezonden heeft. Zijn Vader, met een hoofdletter. Later zal hij het zijn leerlingen leren, dat ze God 'Vader' kunnen noemen, omdat God zo nabij wil zijn, als een moeder, als een vader, een vogel met vleugels om bij te schuilen, geen god ver weg, maar God dichtbij – die er is, zoals zijn naam luidt: Ik ben er voor je, Ik ben die ik ben, Ik ben ook voor jou het licht...

Door Renate:

Ik ben er voor je – in het lied Fix You, waar we straks naar gaan luisteren, wil de zanger er voor zijn vrouw zijn. Het nummer van Coldplay is ontstaan nadat de vader van zijn vrouw overleed en hij haar vroeg: wat kan ik toch voor je doen? Hoe kan ik helpen? In het lied merk je ook de spanning die het oplevert. Hij ziet hoe groot het verdriet is van zijn vrouw en hij wil het liefst het verdriet voor haar oplossen. Maar in heel het lied blijven de tranen over haar gezicht stromen. Want groot verdriet en grote zorgen hebben niet genoeg aan een snelle oplossing.

Hij zingt: 'Tranen stromen over je gezicht. Wanneer je iets bent verloren dat je niet kunt vervangen. Tranen stromen over je gezicht, en ik...' Hij weet het niet. Maar hij vindt een antwoord in het refrein: Licht zal je op je weg naar huis begeleiden en je van binnen verwarmen. En ik zal proberen om het beter te maken voor je. Amen